

ZUIDERKERK



Informatie over de Zuiderkerk
ter gelegenheid van de Open Monumentendag



Centrum voor Erfgoed & Cultuur
Bunschoten-Spakenburg

Een van de oudste kerken in onze gemeente is de Zuiderkerk. Het was in 1913 dat met de bouw een aanvang werd gemaakt. In die honderd jaar heeft het onderdak geboden aan wel drie - vier generaties. Mensen zijn er gedoopt, hebben er hun huwelijk laten bevestigen, hun kinderen weer laten dopen en zijn tot slot vaak ook vanuit de kerk begraven. Een cyclus die nog altijd doorgaat. Wat bleef is het gebouw. Een gebouw dat inmiddels is aangewezen als een van de negen rijksmonumenten in de gemeente Bunschoten. Het is een plaats van herinnering zowel door het gebouw zelf als de wijze waarop het is en wordt gebruikt.



Nadat bij de doleantie in 1886 de Gereformeerden de Nederlandse Hervormde Kerk hadden moeten verlaten, werd een houten kerk gebouwd op grond die ooit deel uitmaakte van de haven Bunschoten. Kort daarop werd over het houten gebouw een gemetselde kerk gebouwd. Dat is het gebouw dat nu bekend staat als Kostverloren. Die kerk was door de groei van de bevolking te klein geworden. De noodzaak tot de bouw van een grotere kerk werd langzamerhand steeds duidelijker. In januari 1913 werd definitief tot de bouw van een nieuwe kerk besloten.

De bouw

Het is interessant te lezen wat er werd geschreven en hoe het achteraf is geworden. De Riezekater was een deel van de oostelijke stadsgracht die in de loop van de eeuwen was dichtgegroeid of gegooid. Op het gedeelte dat ooit aan de haven van Bunschoten moet hebben gegrensd, werd voor fl 2.200,-- een stuk grond gekocht.

Het bedrag van fl 20.700,-- dat was begroot, was niet genoeg voor de bouw van de kerk. De kosten varieerden een beetje met de plannen die men had. De duurste variant met toren kwam op bijna dertigduizend gulden. Dat was te hoog en er werd bezuinigd door de toren te laten vervallen. In plaats daarvan werd gekozen voor een zogenaamde dakruiter. Met een dik jaar was de kerk klaar. Dat betekent dat er flink is doorgewerkt.



Het meest opvallend aan het gebouw is de in een ronde boog geplaatste tekst uit Jeremia 2: 31: 'O geslacht, aanmerkt toch gij lieden des Heeren woord.' Of zoals we de grondtekst tegenwoordig zouden vertalen: 'Let op de woorden van de Heer, Israel.' Een boodschap die aan waarde en kracht niets heeft verloren.

Van buiten valt het niet echt op, maar van binnen is te zien dat er prachtige glas-in-loodramen in de kerk heeft.

De naam

De kerk kreeg de naam 'Zuiderkerk' pas in 1931. In dat jaar werden de Gereformeerde Kerk A en de Gereformeerde Kerk B voor korte tijd samengevoegd. Ter onderscheiding van de kerkgebouwen werd de ene kerk Noorderkerk genoemd en de andere Zuiderkerk. Kort daarop kwam er ook een Westerkerk in Eemdijk.



In de loop van de afgelopen eeuw moest de kerk verschillende keren een restauratie ondergaan. Maar het aanzien van de kerk is nagenoeg niet gewijzigd. De grootste verandering aan de buitenkant was het verwijderen van het mooi uitgewerkte ijzeren hekwerk dat voor en naast de kerk was geplaatst. In die tijd was het gebruikelijk om overal hekken omheen te zetten. Later vatte de mening post dat een hek de kerk van de wereld afsloot en werden veel hekken verwijderd. Inzichten wijzigen en zo is er inmiddels een nieuw hek om de kerk geplaatst.

Voor meer informatie:

<https://www.monumentenbunschoten.nl/open-monumentendag>

Wilt u meer informatie of hebt u vragen over het erfgoed in de gemeente Bunschoten? Neem dan contact op met het Centrum voor Erfgoed & Cultuur, Oude Schans 47-63, 3752 AH Bunschoten-Spakenburg.

Email: info@monumentenbunschoten.nl



Zuiderkerk



OMD Bunschoten